

Před 147 lety -1. října 1852 se narodil dnes již pozapomenutý spisovatel Bohumil Havlasa, oblíbenec Vítězslava Háška i Jana Nerudy. Jeho neklidná povaha mu bránila dokončit studia a stát se úředníkem. Lákalo jej dobrodružství, cesty domovem i cizinou či válečná vřava. Nějaký čas byl hercem, později žurnalistou, kromě pera však držel v ruce i pušku. Roku 1875 tomu tak bylo v Hercegovině na straně povstalců proti Turecku, v roce 1877 na Kavkaze opět proti Turkům jako dobrovolník pluku nižegorodských dragounů. V arménské Alexandropoli se jeho život předčasně uzavřel. Podlehł dne 25. listopadu 1877 tyfové nákaze ve věku 25 let. Přesto zanechal za sebou dosti rozsáhlé dílo. Kromě řady článků i romány: V družině dobrodruha krále, Kněz Jan, Tiché vody, Drak, Péri. Tiché vody byly svého času považovány za jeden z nejlepších českých románů a dočkaly se mnoha vydání. Naposledy tato kniha vyšla, pokud je mi známo, v roce 1931 v Melantrichu. Není proto divu, že Havlasovo dílo je dnešnímu čtenáři neznámé. Jeho památku však ochraňují dva sousední jihočeské městyse, ke kterým měl Havlasa vazbu: Strunkovice nad Blanicí a Bavorov.

Zatímco o původ Homérův se dosud pře sedm měst, o původ Havlasův se měly přit, dle některých starších novinářských článků, pouze Bavorov a Strunkovice. Nedomnívám se však, že tomu tak skutečně bylo. Rodinu Havlasovu znali v obou místech dobře. Bohumil Havlasa se narodil v Bavorově, v tehdejší čp. 89 (dnes č.19, dům nese spisovatelovu pamětní desku). Nesprávný údaj o Strunkovicích nad Blanicí jako jeho rodišti vnesl do literatury patrně Otakar Mokřý nekrologem v Osvětě r. 1878. Ve Strunkovicích se totiž narodili všichni sourozenci Bohumila Havlasy a on tam prožíval své mládí. Nesprávný údaj, byť byl opakovaně vyvrácen se však díky opisovačům objevuje dosud. Naposledy tomu bylo v Kulturně politickém kalendáři okr. Prachatice na rok 1988 (což nebyla jediná chyba této tiskoviny).

Zbyla otázka, proč Bohumil jako jediný z dětí Filipa Havlasy a Marie, roz. Hampergerové, se nenarodil ve Strunkovicích. Byla to náhoda, že se Bavorov stal spisovatelovým rodištěm? Profesor Theodor Pártl v pěkné publikaci o Bohumilu Havlasovi uvádí, že k narození došlo při návštěvě u paní Wágnerové, matčiny sestry a manželky tamního lékaře. Tento údaj, jak mi pan profesor Pártl osobně sdělil, získal od Havlasových vzdálených příbuzných. S tím se však neshoduje již zápis v křestní matrice, kde je otec Bohumila Havlasy Filip uveden jako ranhojič v Bavorově čp. 89. V Bavorově také žila sestra Havlasovy matky Kateřina, ta se sem však provdala až roku 1856 za obchodníka s obilím Matěje Kubíčka, který se po její smrti znovu oženil s další sestrou Františkou, roz. Hampergerovou. Ani bavorovský lékař Jan Wágner, ani jeho manželka Kristina, roz. Novotná, nebyli v příbuzenském poměru s Havlasovými. Kristina, provdaná Wágnerová, byla neteří strunkovického učitele Václava Hese. Jan Wágner byl o deset let mladším kolegou Filipa Havlasy. Rodiny se zcela nepochybně přátelsky stýkaly, ale Jan Wágner se také ženil až čtvrtý rok po narození Bohumila Havlasy.

Z let 1851-1855 se zachovala „Sepsání všech duší na osadě bavorovské“. Tyto materiály z fondu římskokatolického děkanského úřadu v Bavorově jsou deponovány v Okresním archivu ve Strakonici. Již v prvním svazku z r.1851 je uveden lékař Filip Havlasa mezi bavorovskými občany. Bydlel v tehdejší čp.148, pak se přestěhoval do tehdejšího čp.30 (U Husarů), kde bydlel i po část roku 1852 a odtud se přestěhoval do rodného domu svého nejmladšího syna Bohumila, kde je uváděn ještě v roce 1853. Následujícího roku již Havlasovi v Bavorově nežili. Filip Havlasa se s rodinou tedy přestěhoval ze Strunkovic do Bavorova mezi lety 1848-1851 a roku 1853 se vrátil zpět. Strunkovický dům čp. 34 byl po tuto dobu stále jeho majetkem. Tímto zjištěním možná poněkud zarmoutím strunkovické, naopak potěším bavorovské patrioty. Faktem však je, že se Bohumil Havlasa v Bavorově nenarodil pouhou náhodou.